

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

14. julija 2005*

V zadevi C-452/00,

zaradi ničnostne tožbe na podlagi člena 230 ES, vložene 6. decembra 2000,

Kraljevina Nizozemska, ki jo zastopa J. van Bakel, zastopnica,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata T. van Rijn in C. van der Hauwaert, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ob intervenciji

Kraljevine Španije, ki jo zastopa N. Díaz Abad, zastopnica, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenient,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta, sodnica, R. Schintgen (poročevalec), G. Arestis in J. Klučka, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Léger,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 17. februarja 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Kraljevina Nizozemska s svojo tožbo zahteva razglasitev ničnosti Uredbe Komisije (ES) št. 2081/2000 z dne 29. septembra 2000, s katero so se še naprej

uporabljali zaščitni ukrepi v zvezi z uvozom proizvodov iz sektorja sladkorja iz čezmorskih držav in ozemelj, s kumulacijo porekla iz ES/ČDO (UL L 246, str. 64, v nadaljevanju: izpodbijana uredba).

Pravni okvir

Skupna ureditev trgov sladkorja

- 2 Z Uredbo (ES) št. 2038/1999 z dne 13. septembra 1999 o skupni ureditvi trgov v sektorju sladkorja (UL L 252, str. 1) je Svet Evropske unije pristopil h kodifikaciji Uredbe (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981, s katero je bila ta skupna organizacija vzpostavljena (UL L 177, str. 4) in večkrat spremenjena. Namen te ureditve je urediti Skupnostni trg sladkorja, da bi se povečali zaposlenost in življenjska raven proizvajalcev v Skupnosti.

- 3 Pomoč proizvodnji v Skupnosti, izvedena v obliki zajamčenih cen, je omejena na nacionalne proizvodne kvote (kvote A in B), ki jih dodeli Svet ob uporabi Uredbe št. 2038/1999 vsaki državi članici, ki jih nato razdeli med svoje proizvajalce. Dajatev na proizvodnjo za sladkor, ki spada pod kvoto B (imenovan sladkor B), je v primerjavi s sladkorjem, ki spada pod kvoto A (imenovan sladkor A), višja. Sladkor, ki presega kvoti A in B, se imenuje „sladkor C“ in ga ni mogoče prodati v Evropski skupnosti, razen če se prenese v kvoti A in B iz prihodnje sezone.

- 4 Z izjemo izvoza sladkorja C je izvoz iz Skupnosti na podlagi člena 18 Uredbe št. 2038/1999 upravičen do izvoznih nadomestil, ki izravnajo razliko med ceno na trgu Skupnosti in ceno na svetovnem trgu.

- 5 Količina sladkorja, ki je lahko upravičena do izvoznega nadomestila, in skupni letni znesek nadomestil sta določena s sporazumi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljevanju: sporazumi STO), katerih stranka je Skupnost, in ki so bili potrjeni s Sklepom Sveta 94/800/ES z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov v imenu Evropske skupnosti iz večstranskih pogajanj na Urugvajskem krogu na področjih, za katere je pristojna (1986–1994), (UL L 336, str. 1). Najpozneje od vključno sezone 2000/2001 morata biti količina izvoženega sladkorja z nadomestilom in skupni znesek nadomestil omejena na 1.273.500 ton in 499,1 milijona evrov, kar v primerjavi s številkami za sezono 1994/1995 pomeni zmanjšanje za 20 oziroma 36 %.

Ureditev pridružitve čezmorskih držav in ozemelj k Skupnosti

- 6 Na podlagi člena 3(1)(s) ES dejavnost Skupnosti vključuje pridružitev čezmorskih držav in ozemelj (ČDO), „zato da se poveča obseg trgovine in skupno pospeši gospodarski in socialni razvoj“.

- 7 Nizozemski Antili in Aruba so del ČDO.
- 8 Pridružitve zadnjih k Skupnosti ureja četrti del Pogodbe ES.
- 9 Na podlagi člena 136 Pogodbe (po spremembi postal člen 187 ES) je bilo sprejetih več sklepov, med njimi Sklep Sveta 91/482/EGS z dne 25. julija 1991 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj k Evropski gospodarski skupnosti (UL L 263, str. 1), ki se v skladu s členom 240(1) uporablja za deset let, šteto od 1. marca 1990.
- 10 Različne določbe tega sklepa so bile spremenjene s Sklepom Sveta 97/803/ES z dne 24. novembra 1997 o vmesnih spremembah Sklepa 91/482 (UL L 329, str. 50). Sklep 91/482, kot je bil spremenjen s Sklepom 97/803 (v nadaljevanju: Sklep ČDO), je bil s Sklepom Sveta 2000/169/ES z dne 25. februarja 2000 (UL L 55, str. 67) podaljšan do 28. februarja 2001.
- 11 Člen 101(1) Sklepa ČDO določa:

„Proizvodi, ki izvirajo iz ČDO, se uvažajo v Skupnost brez uvoznih dajatev.“

12 Člen 102 istega sklepa določa:

„Ne glede na [člen] 108b Skupnost za uvoz blaga, ki izvira iz ČDO, ne uporablja količinskih omejitev ali ukrepov z enakim učinkom.“

13 Člen 108(1), prva alineja, navedenega sklepa za opredelitev pojma proizvodi s poreklom in načinov upravnega sodelovanja, ki so z njimi povezani, napotuje na njegovo Prilogo II. Na podlagi člena 1 te priloge gre za proizvod, ki izvira iz ČDO, Skupnosti ali afriških držav, Karibov in Pacifika (v nadaljevanju: države AKP), če je bil tam bodisi v celoti pridobljen bodisi zadostno predelan.

14 Člen 3(3) navedene Priloge II vsebuje seznam postopkov obdelave in predelave, ki ne zadoščajo za to, da bi proizvodi z izvorom predvsem v ČDO pridobili lastnost proizvoda s poreklom.

15 Člen 6(2) te priloge kljub temu določa pravila, imenovana „Kumulacija porekla v ES/ČDO in AKP/ČDO“. Le-ta določa:

„Če so bili proizvodi, v celoti pridobljeni v Skupnosti oziroma v državah AKP, obdelani ali predelani v ČDO, se šteje, kot da so bili v celoti pridobljeni v ČDO.

- 16 Na podlagi člena 6(4) navedene priloge se pravila o kumulaciji porekla v ES/ČDO in AKP/ČDO uporabljajo za „vsako obdelavo oziroma predelavo, opravljeno v ČDO, vključno z načini, naštetimi v členu 3(3)“.
- 17 Sklep 97/803 je v sklep ČDO vstavil predvsem člen 108b, ki v odstavku 1 določa, da je „kumulacija porekla v AKP/ČDO, določena v členu 6 Priloge II, [...] dovoljena do letne količine 3000 ton sladkorja“. Sklep 97/803 pa uporabe pravila o kumulaciji porekla vendarle ni omejil.
- 18 Člen 109(1) Sklepa ČDO Komisijo Evropskih skupnosti pooblašča, da sprejme „zaščitne ukrepe“, če „uporaba [tega sklepa] povzroči hujše motnje v kateri od gospodarskih panog Skupnosti ali ene ali več držav članic, ali če je ogrožena njihova finančna stabilnost, ali [če] pride do težav, ki lahko povzročijo poslabšanje v sektorju, v katerem deluje Skupnost, ali v regiji Skupnosti [...]“. Na podlagi člena 109(2) navedenega sklepa mora Komisija izbrati „ukrep[e], ki bi najmanj motili delovanje pridružitve in Skupnosti“. Poleg tega se „ti ukrepi omejijo na tisto, kar je nujno potrebno za odpravo nastalih težav“.

Zaščitni ukrepi, sprejeti proti uvozu sladkorja in mešanic sladkorja in kakava, ki so upravičeni do kumulacije porekla v ES/ČDO

- 19 Na podlagi člena 109 Sklepa ČDO je bila sprejeta Uredba Komisije (ES) št. 2423/1999 z dne 15. novembra 1999 o zaščitnih ukrepih za sladkor, ki spada

pod tarifno oznako KN 1701, in mešanice sladkorja in kakava, ki spadajo pod tarifni oznaki KN 1806 10 30 in 1806 10 90, ki izvirajo iz čezmorskih držav in ozemelj (UL L 294, str. 11).

- 20 S to uredbo, ki se uporablja do 29. februarja 2000, je Komisija za uvoz sladkorja, upravičenega do kumulacije porekla v EC/ČDO, uvedla ureditev najnižjih cen, za mešanice sladkorja in kakava (v nadaljevanju: mešanice), ki izvirajo iz ČDO, pa postopek nadzora Skupnosti tako, kot je določeno v členu 308d Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o nekaterih določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str.1).
- 21 Kraljevina Nizozemska je vložila tožbo za razglasitev ničnosti Uredbe št. 2423/1999. Ta tožba je bila zavrnjena s sodbo s tega dne v zadevi Nizozemska proti Komisiji (C-26/00, ZOdl., str. I-6527).
- 22 Prav tako na podlagi člena 109 Sklepa ČDO je bila sprejeta Uredba Komisije (ES) št. 465/2000 z dne 29. februarja 2000 o zaščitnih ukrepih za uvoz proizvodov iz sektorja sladkorja s kumulacijo porekla v čezmorskih državah in ozemljih (UL L 56, str. 39). Ta uredba je za čas od 1. marca 2000 do 30. septembra 2000 kumulacijo porekla iz ES/ČDO omejila na 3340 ton sladkorja za proizvode, ki spadajo pod oznake KN 1701, 1806 10 30 in 1806 10 90.
- 23 Kraljevina Nizozemska je vložila tožbo za razglasitev ničnosti te zadnje uredbe. Ta tožba je bila zavrnjena s sodbo s tega dne v zadevi Nizozemska proti Komisiji (C-180/00, ZOdl., str. I-6603).

24 Komisija je 29. septembra 2000 izpodbijano uredbo prav tako sprejela na podlagi člena 109 Sklepa ČDO.

25 V prvi, četrti, peti in šesti uvodni izjavi te zadnje uredbe je določeno:

„1. Komisija je ugotovila, da se je uvoz sladkorja (oznaka KN 1701) in mešanic sladkorja in kakava, ki spadajo pod oznake KN 1 806 10 30 in 1 806 10 90 z izvorom v [ČDO] od leta 1997 do leta 1999 izrazito povečal, predvsem za kumulacije porekla iz ES/ČDO. Ta uvoz se je z 0 ton v letu 1996 dvignil na več kot 53.000 ton leta 1999. Zadevni proizvodi so pri uvozu v Skupnost upravičeni do oprostitve uvoznih dajatev in v skladu s členom 101(1) ČDO Sklepa ČDO sproščeni na trg brez količinskih omejitev.

[...]

4. Na trgu sladkorja Skupnosti so se v zadnjih letih pojavile težave. Na tem trgu je presežek. Poraba sladkorja je ustaljena na ravni 12,8 milijona ton na leto. Proizvodnja v okviru kvote je okoli 14,3 milijona ton na leto. Torej vsak uvoz sladkorja v Skupnost ustrežno količino Skupnostnega sladkorja, ki ga ni mogoče prodati na tem trgu, preusmeri v izvoz; nadomestila za ta sladkor – v mej

določenih kvot – se plačajo v breme proračuna Skupnosti (do danes okoli 520 evrov na tono). Vendar je izvoz z nadomestili količinsko omejen s sporazumom o kmetijstvu, sklenjenim na Urugvajskem krogu pogajanj, in omejen na 1.555.600 ton za sezono 1995/1996 do 1.273.500 ton za sezono 2000/2001.

5. Te težave grozijo, da bodo povzročile velike motnje ravnotežja skupne ureditve trga (SUT) sladkorja. Za tržno leto 2000/2001 se je Komisija odločila, da bo znižala proizvodne kvote proizvajalcem v Skupnosti za okoli 500.000 ton [...]. Vsak dodaten uvoz sladkorja in proizvodov z visoko koncentracijo sladkorja z izvorom v ČDO bo zahteval še večje znižanje kvot proizvajalcem v Skupnosti in torej še večjo izgubo njihovega dohodka.

6. Posledično še vedno obstajajo težave, ki lahko povzročijo poslabšanje v sektorju, v katerem deluje Skupnost. [...]"

26 Člen 1 izpodbijane uredbe določa:

„Za proizvode, ki spadajo pod tarifne oznake KN 1701, 1806 10 30 in 1806 10 90, je kumulacija porekla v ES/ČDO, določena v členu 6 Priloge II [Sklepa ČDO], dovoljena za 4848 ton sladkorja za čas uporabe te uredbe.

Da bi bila ta meja spoštovana, se za proizvode, ki niso sladkor, upošteva vsebnost sladkorja v uvoženem proizvodu.“

- 27 Iz osme uvodne izjave navedene uredbe izhaja, da je Komisija kvoto 4848 ton določila ob upoštevanju „vsote najvišjih letnih količin uvoza zadevnih proizvodov v zadnjih treh letih pred letom 1999, v katerem je uvoz eksponentno naraščal. Da bi določila količine sladkorja, ki jih je treba upoštevati, se je Komisija seznanila s stališčem predsednika Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti, ki ga je zavzel v sklepih z dne 12. julija 2000 v zadevah T-94/00 R, T-110/00 R in T-159/00 R, čeprav meni, da ni upravičeno. Tako Komisija zato, da bi se izognila nekoristnim postopkom in samo zaradi sprejetja teh zaščitnih ukrepov, za sladkor, ki spada pod tarifno oznako KN 1 701 in za leto 1997, upošteva skupno število 10.372,2 tone, ki ustreza skupnemu uvozu sladkorja z izvorom v ČDO, s kumulacijo dveh porekel v ES/ČDO in AKP/ČDO, kot ga je ugotovil“.
- 28 V skladu s členom 2 izpodbijane uredbe je za uvoz proizvodov, ki jih zajema člen 1 te uredbe, določena izdaja uvoznega dovoljenja, ki se izda v skladu s podrobnimi pravili, določenimi v členih 2 do 6 Uredbe Komisije (ES) št. 2553/97 z dne 17. decembra 1997 o postopkih za izdajo uvoznih dovoljenj za nekatere proizvode, ki spadajo pod tarifne oznake KN 1701, 1702, 1703 in 1704 s kumulacijo porekla v AKP/ČDO (UL L 349, str. 26), ki se uporabljajo *mutatis mutandis*.
- 29 Končno se v skladu z njenim členom 3 izpodbijana uredba uporablja od 1. oktobra 2000 do 28. februarja 2001.

Predlogi strank

30 Nizozemska vlada Sodišču predlaga, naj:

- razveljavi izpodbijano uredbo;

- Komisiji naloži plačilo stroškov.

31 Komisija predlaga:

- zavrnitev tožbe kot neutemeljene;

- naj se Kraljevini Nizozemski naloži plačilo stroškov.

32 Z dopisoma, ki sta v sodno tajništvo prispela 19. oziroma 25. aprila 2001, sta Komisija in Kraljevina Nizozemska predlagali prekinitev postopka pred Sodiščem do izdaje odločb Sodišča prve stopnje, s katero sta bili na tej stopnji sklenjeni zadevi T-332/00 in T-350/00, Rica Foods in Free Trade Foods proti Komisiji, katerih predmet je bila prav tako razglasitev ničnosti izpodbijane uredbe.

- 33 S sklepom z dne 5. junija 2001 predsednika Sodišča je bil na podlagi členov 47, tretji pododstavek, Statuta ES Sodišča, in 82a(1), prvi pododstavek, točka (a), Poslovnika Sodišča postopek prekinjen do izdaje odločb Sodišča prve stopnje, s katerima se je postopek v zadevah T-332/00 in T-350/00 končal.
- 34 Sodišče prve stopnje je s sodbo z dne 14. novembra 2002 v zadevi Rica Foods in Free Trade Foods proti Komisiji tožbi T-332/00 in T-350/00 zavrnilo kot neutemeljeni (Recueil, str. II-4755).
- 35 S sklepom z dne 10. aprila 2003 je predsednik Sodišča Kraljevini Španiji dovolil intervencijo v podporo predlogom Komisije.

Tožba

- 36 V podporo svojemu predlogu za razveljavitev izpodbijane uredbe se Kraljevina Nizozemska sklicuje na štiri tožbene razloge, ki izhajajo iz kršitve člena 109(1), Sklepa ČDO in istega člena(2), na zlorabo pooblastil in na nespoštovanje obveznosti obrazložitve, določene v členu 253 ES.

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 109(1) Sklepa ČDO

Trditve strank

- 37 V svojem prvem tožbenem razlogu nizozemska vlada zatrjuje, da je Komisija, kar zadeva uvoz sladkorja s kumulacijo porekla v ES/ČDO v Skupnost, preden je sklepala o potrebnosti sprejetja zaščitnih ukrepov, očitno nenatančno presodila dejstva.
- 38 Po mnenju navedene vlade so zaščitni ukrepi izjemni glede na tržno ureditev, ki se navadno uporablja. Komisija je torej tista, ki bi morala dokazati obstoj izjemnega položaja, v katerem bi bili potrebni taki ukrepi, na podlagi objektivnih meril presoje, določenih v členu 109 Sklepa ČDO. Sicer pa naj v obravnavnem primeru ne bi šlo za tak primer.
- 39 Prvi tožbeni razlog sestavljajo štirje deli.
- 40 Prvič, nizozemska vlada zatrjuje, da količine sladkorja, uvožene iz ČDO, ki so po statistikah Statističnega urada Evropskih skupnosti (SUES) dosegle okoli 40.000 ton leta 1999, kar je manj kot 0,4 % proizvodnje Skupnosti, ne morejo pomeniti tveganja za motnje v skupni ureditvi trga sladkorja. Enako ta ne bi mogla biti motena z uvozom mešanic sladkorja, saj na podlagi člena 1(1) Uredbe št. 2038/1999 navedena skupna ureditev ne velja za kakav.

- 41 Drugič, nizozemska vlada opozarja, da se skupna proizvodnja sladkorja v Skupnosti iz leta v leto spreminja za več kot milijon ton. Tudi potrošnja niha, zato naj bi bila trditev, v skladu s katero vsaka dodatna količina, uvožena iz ČDO, privede do izvoza ustrezne količine, utemeljena na neupoštevanju realnosti. V vsakem primeru, pa tudi če bi uvoz z izvorom v ČDO prispeval k povečanju Skupnostnega izvoza, le-ta ne bi bil subvencioniran.
- 42 Tretjič, navedena vlada zatrjuje, da sporni uvoz sladkorja ni bil tak, da bi ustvaril težave za Skupnost z vidika njenih obveznosti, kot izhajajo iz sporazumov STO. Ob sklicevanju na sklep predsednika Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1999 v zadevi Emesa Sugar proti Komisiji (T-44/98 R II, Recueil, str. II-1427, točka 107), poudarja, da je imela Skupnost do leta 2000 na voljo dovolj velik manevrski prostor za spoprijemanje s povečanjem uvoza sladkorja z izvorom v ČDO.
- 43 Na koncu ta vlada poudarja, da ni dokazano, da bi sporni uvoz sladkorja povzročil škodo Skupnostnim proizvajalcem. Prvič, izvozna nadomestila financira Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad (EKUJS) in ne Skupnostni proizvajalci. Dalje je bil sladkor leta 1999 proizvajalcem iz ČDO prodan po približno dvakratni ceni, kot je bila cena na svetovnem trgu, kar naj bi Skupnostnim proizvajalcem omogočilo uresničitev znatnih ugodnosti. Končno naj Komisija ne bi dokazala, da je vsaka iz ČDO uvožena tona pripeljala do ustreznega zmanjšanja prodaj, ki so jih opravili Skupnostni proizvajalci.
- 44 Poleg tega naj bi bila trditev, po kateri uvoz povzroča stroške evropski sladkorni industriji, še manj verjetna, ko gre za uvoz skromnih količin mešanic z izvorom v

ČDO, kot kar zadeva uvoz sladkorja, glede na to, da Skupnostni proizvajalci teh mešanic ne izdelujejo.

45 Komisija odgovarja, da je položaj na trgu tak, da vsaka tona sladkorja, uvoženega v Skupnost iz ČDO, povzroči ustrezno zmanjšanje Skupnostnih proizvodnih kvot. Poleg tega bi lahko, upoštevaje proizvodne zmogljivosti podjetij iz ČDO, ob neobstoju kakršnih koli omejitev, uvoz sladkorja z izvorom v teh državah povzročil več kot 40- do 50-odstotno zmanjšanje Skupnostnih proizvodnih kvot, kot so ga že predvideli pristojni organi Skupnosti.

46 Čeprav je neizpodbitno, da skupna ureditev trga ne velja za kakav, je bilo kljub temu očitno, da so predmetne mešanice vsebovale zelo velik delež sladkorja. Uvoz mešanic z izvorom v ČDO bi torej lahko imel škodljive posledice za proizvajalce sladkorja pri prodaji sladkorja izdelovalcem teh mešanic v Skupnosti.

47 Komisija prav tako zatrjuje, da je skupna organizacija trga uvedla proizvodne kvote, tako za sladkor, ki bo porabljen na trgu Skupnosti (sladkor A), kot tudi za sladkor, ki ga bo mogoče izvoziti z nadomestili (sladkor A in B). Po njenem mnenju bi proizvajalci, če sladkorja ne morejo prodati kot sladkorja A na trgu Skupnosti, poskušali ta sladkor izvoziti v okviru izvoza, ki bi ga bilo treba subvencionirati. Druga rešitev je uskladičenje tega sladkorja, vendar po določenem številu let sladkor ne bi bil ponujen za intervencijo, poleg tega pa bi Komisija ta postopek zavračala, upoštevaje njegov strošek za proračun Skupnosti.

- 48 Kar zadeva spoštovanje obveznosti, prevzetih v STO, se Komisija sklicuje na točko 56 sodbe z dne 8. februarja 2000 v zadevi Emesa Sugar (C-17/98, Recueil, str. I-675).
- 49 Nazadnje se Komisija v zvezi s škodljivimi posledicami za gospodarske subjekte v Skupnosti sklicuje na točko 56 zgoraj navedene sodbe Emesa Sugar in na točko 88 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Ruiz-Jaraboja Colomerja v tej zadevi, ter poudarja, da EKUJS ne financira vseh izvoznih nadomestil, saj pomemben del letih bremeni Skupnostne proizvajalce. Če je res, da imajo lahko določeni Skupnostni proizvajalci korist od prodaje sladkorja C proizvajalcem iz ČDO, to dejstvo po mnenju Komisije ne bi moglo nadomestiti škode, ki je povzročena sektorju kot celoti.
- 50 Navedena vlada zastopa enako stališče kot Komisija. Opozarja, da je veliko povečanje uvoza sladkorja z izvorom v ČDO od leta 1997 posledica spremembe Sklepa ČDO, ki je omejil uvoz proizvodov s kumulacijo porekla v AKP/ČDO, oproščenih dajatev, v Skupnost. Podjetja v sektorju, ki so bila o tej možnosti obveščena od objave predloga o spremembi leta 1996, so se preusmerila na proizvode s kumulacijo porekla v ES/ČDO, na katere naj se ta sprememba ne bi nanašala. Sprejeti zaščitni ukrepi so tako želeli zavarovati interese Skupnostnih proizvajalcev pri skupni kmetijski politiki, ne da bi pri tem vplivali na gospodarstvo ČDO, kolikor se ne nanašajo na sladkor, proizveden v teh državah.
- 51 Španska vlada prav tako poudarja, da je bila leta 1999 cena sladkorja na svetovnem trgu 242 EUR na tono, medtem ko se je sladkor v Španiji prodajal za 775 EUR na tono. Gospodarski subjekti iz ČDO bi tako za sladkor, ki so ga prostega carinske dajatve izvozili v Skupnost, iztržili dobičkovno maržo 533 EUR na tono. Tako bi

lahko kupili sladkor C in se po najmanjši predelavi izognili plačilu vstopnih dajatev, pri tem pa iz tega iztržili ogromne dobičke. Kar zadeva ceno uvoza mešanic, bi bila prav tako nižja od cene, ugotovljene na Skupnostnem trgu.

- 52 Poleg tega španska vlada, ki opozarja, da predmetni sladkor ne izvira iz kultur, ki se gojijo v ČDO, navaja, da je bil Sklep ČDO sprejet z namenom razvoja teh ozemelj. Kljub temu pa te države nimajo nobene koristi od dodane vrednosti, pridobljene iz postopkov predelave, od katerih je odvisna kumulacija porekla v ES/ČDO, ker naj tam opravljena najmanjša predelava v praksi ne bi ustvarjala zaposlitve in torej ne bi vzpodbujala razvoja teh ČDO.

Presoja Sodišča

- 53 V uvodu je treba opozoriti, da imajo institucije Skupnosti za uporabo člena 109 Sklepa ČDO na voljo široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku (v tem smislu glej sodbe z dne 11. februarja 1999 v zadevi Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji, C-390/95 P, Recueil, str. I-769, točka 48; z dne 22. novembra 2001 v zadevi Nizozemska proti Svetu, C-110/97, Recueil, str. I-8763, točka 61, in z dne 22. novembra 2001 v zadevi Nizozemska proti Svetu, C-301/97, Recueil, str. I-8853, točka 73).
- 54 V teh okoliščinah se mora Sodišče Skupnosti omejiti na presojo, ali izvajanje pooblastila ni obremenjeno z očitno napako oziroma zlorabo pooblastila, in še, ali institucije Skupnosti niso očitno prestopile meja svojega pooblastila za odločanje po prostem preudarku (glej zgoraj navedene sodbe Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji, točka 48; Nizozemska proti Svetu, C-110/97, točka 62, in Nizozemska proti Svetu, C-301/97, točka 74).

- 55 Ta omejitev obsega nadzora Sodišča Skupnosti je obvezna predvsem takrat, ko so tako kot v tem primeru institucije Skupnosti zadolžene za izbiro med različnimi interesi in za odločanje med možnostmi v okviru političnih izbir iz njihove lastne pristojnosti (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo Emesa Sugar, točka 53).
- 56 V skladu z besedilom člena 109(1) Sklepa ČDO Komisija „lahko“ sprejme zaščitne ukrepe, bodisi „[č]e uporaba [tega sklepa] povzroči hujše motnje v kateri od gospodarskih panog Skupnosti ali ene ali več držav članic, ali če je ogrožena njihova finančna stabilnost“, ali „[če] pride do težav, ki lahko povzročijo poslabšanje v sektorju, v katerem deluje Skupnost, ali v regiji Skupnosti [...]“. Sodišče je v točki 47 svoje zgoraj navedene sodbe Antillean Rice Mills proti Komisiji presodilo, da mora biti v prvem primeru navedenega odstavka dokazana vzročna zveza, ker mora biti predmet zaščitnih ukrepov odstranitev ali ublažitev nastalih težav v obravnavanem sektorju, in da se nasprotno v drugem primeru ne zahteva, naj bi težave, zaradi katerih je upravičena uvedba zaščitnega ukrepa, izhajale iz uporabe Sklepa ČDO.
- 57 Komisija je izpodbijano uredbo utemeljila na drugem primeru iz člena 109(1) Sklepa ČDO. Pravzaprav iz šeste uvodne izjave te uredbe sledi, da je Komisija sprejela sporni zaščitni ukrep, ker „[obstajajo] težave, ki prinašajo tveganje za znatno poslabšanje sektorja sladkorja v Skupnosti.“.
- 58 Še bolj natančno iz četrte in šeste uvodne izjave navedene uredbe izhaja, da je bila uporaba člena 109 Sklepa ČDO utemeljena z dejstvom, da je uvoz sladkorja in mešanic s kumulacijo porekla v ES/ČDO prinašal tveganje za znatno poslabšanje delovanja skupne ureditve trga v sektorju sladkorja in zelo škodljive posledice za Skupnostne proizvajalce v tem sektorju.

59 Prvi tožbeni razlog je sestavljen iz štirih delov, izmed katerih po vsebini prvi trije obravnavajo obstoj tveganja za motnje skupne ureditve trga sladkorja, četrti pa tveganje škodljivih posledic za gospodarske subjekte v Skupnosti.

Obstoj tveganja za motnje v skupni ureditvi trga sladkorja

60 Nizozemska vlada v zvezi z neznatnimi količinami sladkorja, uvoženimi v okviru ureditve kumulacije porekla v ES/ČDO, najprej zatrjuje, da ni bilo nobenih težav v smislu člena 109(1) Sklepa ČDO.

61 O tej točki iz prve in pete uvodne izjave izpodbijane uredbe izhaja, da je Komisija ugotovila obstoj „izrazitega povečevanja“ uvoza sladkorja v okviru ureditve kumulacije porekla v ES/ČDO, kot tudi v obliki mešanic sladkorja in kakava [...] z izvorom v ČDO, od leta 1997, in da bi lahko bilo ravnotežje delovanja ureditve trga „znatno porušeno“. Četrta uvodna izjava v tem smislu določa:

„[Na trgu sladkorja Skupnosti] so se v zadnjih letih pojavile težave. Na tem trgu je presežek. Poraba sladkorja je ustaljena na ravni 12,8 milijona ton na leto. Proizvodnja je 14,3 milijona ton. Torej vsak uvoz sladkorja v Skupnost ustrezno količino Skupnostnega sladkorja, ki ga ni mogoče prodati na tem trgu, preusmeri v izvoz; nadomestila za ta sladkor – v meji določenih kvot – se plačajo v breme proračuna Skupnosti (do danes okoli 520 evrov na tono). Vendarle je izvoz z nadomestili količinsko omejen s sporazumom o kmetijstvu, sklenjenim na Urugvajskem krogu pogajanj, in omejen na 1.555.600 ton za sezono 1995/1996 do 1.273.500 ton za sezono 2000/2001.“

- 62 Treba je opozoriti, tako kot je Sodišče poudarilo v točki 56 zgoraj navedene sodbe Emesa Sugar, da je bil že leta 1997 presežek Skupnostne proizvodnje sladkorne pese v primerjavi s količino, porabljeno v Skupnosti, ki sta se ji pridružila še uvoz trsnega sladkorja z izvorom v državah AKP zaradi zadovoljevanja posebnega povpraševanja po tem proizvodu, in obveznost Skupnosti, da določeno količino sladkorja uvozi iz tretjih držav na podlagi sporazumov STO. Še več, Skupnost je morala prav tako subvencionirati izvoz sladkorja v obliki izvoznih nadomestil in v mejah navedenih sporazumov. V teh razmerah in ob upoštevanju naraščajočega povečevanja uvoza sladkorja z izvorom v ČDO od leta 1997 je Komisija lahko upravičeno menila, da bi vsaka dodatna količina tega proizvoda, čeprav neznatna v primerjavi s proizvodnjo v Skupnosti, ki bi prišla na trg Skupnosti, njene institucije prisilila k povečanju zneska izvoznih subvencij v zgoraj navedenih mejah oziroma k znižanju kvot evropskim proizvajalcem, in da bi ti ukrepi, ki nasprotujejo ciljem skupne kmetijske politike, povzročili motnje v skupni ureditvi trga sladkorja, na katerem je bilo ravnatežje že negotovo.
- 63 Če poleg tega drži, da za mešanice ne velja skupna ureditev trga sladkorja, tako kot izhaja iz člena 1(1) Uredbe št. 2038/1999, povečanje uvoza teh proizvodov z izvorom v ČDO, na splošno z veliko vsebnostjo sladkorja, kljub temu pomeni tveganje za motnje delovanja skupne ureditve trga v sektorju sladkorja, kolikor lahko ta uvoz vpliva na možnost Skupnostnih proizvajalcev, da prodajajo sladkor izdelovalcem teh mešanic v Skupnosti.
- 64 Nizozemska vlada posledično ni dokazala, da je Komisija s tem, da je štela, da se je uvoz sladkorja in mešanic z izvorom v ČDO od 1997 do 1999 znatno povečal, in da je bilo to povečanje, čeprav neznatno v primerjavi s proizvodnjo v Skupnosti, bistveno za „težave“ v smislu člena 109(1) Sklepa ČDO, storila očitno napako pri presoji.

65 Posledično je treba prvi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljenega.

66 Drugič, nizozemska vlada nasprotuje trditvi Komisije iz četrte uvodne izjave izpodbijane uredbe, v skladu s katero vsak dodatni uvoz sladkorja „ustrezno količino Skupnostnega sladkorja, ki ga ni mogoče prodati na tem trgu, preusmeri v izvoz“, saj tako proizvodnja kot poraba sladkorja v Skupnosti iz leta v leto nihata. Navedena vlada prav tako dvomi v dejstvo, da bi bil obravnavan uvoz subvencioniran.

67 Glede na to je dovolj opozoriti, da je proizvodnja v Skupnosti večja od porabe sladkorja v Skupnosti, česar nizozemska vlada ne izpodbija, in da je prva poleg tega zavezana uvoziti določeno količino sladkorja iz tretjih držav na podlagi sporazumov STO (zgoraj navedena sodba Emesa Sugar, točka 56).

68 Upošteva se presežke na trgu sladkorja v Skupnosti je okoliščina, da bi lahko proizvodnja in poraba sladkorja v Skupnosti iz leta v leto nihali, tako kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 71 svojih sklepnih predlogov, povsem neupoštevna.

69 Ravno zaradi tega presežka vsak dodatni uvoz, za katerega velja ureditev kumulacije porekla v ES/ČDO, poveča presežek sladkorja na trgu v Skupnosti in vodi do povečanja subvencioniranega izvoza (glej zgoraj navedeno sodbo Emesa Sugar, točka 56).

- 70 V tej zadnji točki Komisija ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je štela, da je izvoz, ki ga je ustvaril uvoz sladkorja z izvorom v ČDO, subvencioniran izvoz, medtem ko je treba uvožen sladkor z izvorom v ČDO, ki je nadomestil Skupnostni sladkor, izvoziti zaradi vzdrževanja ravnotežja skupne ureditve trgov.
- 71 Posledično je treba zavriniti tudi drugi del prvega tožbenega razloga.
- 72 Tretjič, nizozemska vlada zatrjuje, da so sporazumi STO do 1. julija 2000 še nudili dovolj velik manevrski prostor, da bi omogočili sporni uvoz v Skupnost.
- 73 Glede tega je treba opozoriti, da nizozemska vlada tudi, če dodatni uvoz sladkorja z izvorom v ČDO z nadomestili, ki bi ga lahko povzročil uvoz sladkorja z izvorom v ČDO, ne bi dosegel zneskov in količin, določenih s sporazumi STO, ni dokazala, da je Komisija storila očitno napako pri presoji; prvič zato, ker je upoštevala cilje navedenih sporazumov, ki so v postopnem omejevanju izvoznih subvencij, in drugič, ker je štela, da je povečan uvoz sladkorja, za katerega velja ureditev kumulacije porekla v ES/ČDO, povečal skupni znesek izvoznih subvencij in povzročil tveganje za neravnotežje v sektorju sladkorja Skupnosti, kot je poudarilo Sodišče prve stopnje v sodbi z dne 14. novembra 2002 v zgoraj navedeni sodbi Rica Foods in drugi proti Komisiji (T-94/00, T-110/00 in T-159/00, Recueil, str. II-4677, točka 139).
- 74 Posledično je treba tretji del prvega tožbenega razloga zavriniti.

Posledice za proizvajalce v Skupnosti

- 75 Iz pete uvodne izjave izpodbijane uredbe izhaja, da sporni uvoz „pomeni tveganje za [...] zelo škodljive učinke za gospodarske subjekte v Skupnosti na trgu sladkorja“.
- 76 V nasprotju s tem, kar zatrjuje nizozemska vlada v podporo četrtemu delu svojega prvega tožbenega razloga, Komisija s tem, da je sprejetje spornega zaščitnega ukrepa upravičila z zatrjevanjem takega razloga, ni storila očitne napake pri presoji.
- 77 Pravzaprav je že od začetka očitno, da poslabšanje oziroma grožnja poslabšanja skupne ureditve trga lahko povzroči potrebo po znižanju proizvodnih kvot, in tako neposredno vpliva na prihodek Skupnostnih proizvajalcev.
- 78 Dalje izvozna nadomestila v velikem delu financirajo Skupnostni proizvajalci s prispevki za proizvodnjo, ki jih vsako leto določi Komisija. Sicer pa je lahko Komisija upravičeno štela, tako kot izhaja iz točke 70 te sodbe, da uvoz grozi, da bi povečanje obravnavanega uvoza lahko povzročilo povečanje količin subvencioniranega izvoza in posledično povečanje dajatve v breme Skupnostnih proizvajalcev sladkorja.
- 79 Končno tudi ob domnevi, da bi nekateri proizvajalci lahko, tako kot trdi nizozemska vlada, ustvarili velike dobičke s prodajo sladkorja C gospodarskim subjektom iz ČDO, tako da bi uporabljali cene, ki so veliko višje od cen na svetovnem trgu, ta

trditve, ki ni utemeljena na nobenem natančnem dokazu, ni taka, da bi povzročila dvom o presoji Komisije, po kateri sporni uvoz pomeni tveganje za motnje v sektorju sladkorja, in ki bi lahko povzročil povečanje zneska izvoznih subvencij oziroma zmanjšanje proizvodnih kvot.

80 Tako je treba četrti del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljenega.

81 Glede na vse zgoraj navedene razloge je treba prvi tožbeni razlog zavrniti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 109(2) Sklepa ČDO

Trditve strank

82 V svojem drugem tožbenem razlogu nizozemska vlada zatrjuje, da je komisija kršila načelo sorazmernosti, določeno v členu 109(2) Sklepa ČDO. Ta tožbeni razlog sestavljajo štirje deli.

83 Prvič, navedena vlada Komisiji očita, da ni spoštovala preferencialnega statusa proizvodov z izvorom v ČDO, kot ga je uveljavil Sklep ČDO, v primerjavi z ureditvijo, ki se uporablja za proizvode s poreklom v državah AKP.

- 84 Drugič, izpodbijana uredba naj bi bila sprejeta, ne da bi Komisija izmerila negativne posledice njene uporabe za prizadete ČDO in zainteresirana podjetja.
- 85 Tretjič, tudi če Skupnostni trg sladkorja pomeni težave, bi bilo mogoče cilj, ki si ga je zastavila Komisija, doseči z manj omejujočim ukrepom za ČDO in zainteresirana podjetja, kot je določitev najnižje prodajne cene.
- 86 Četrtrič, člen 2(2) izpodbijane uredbe naj bi bil, kolikor uresničuje člen 3(3) Uredbe št. 2553/97, prav tako v nasprotju z načelom sorazmernosti. Dejansko naj bi bil znesek varščine, določene s to zadnjo določbo, na področju uvoznih potrdil, enak 50 % skupne carinske dajatve, ki se uporablja na dan vložitve vloge, in bi se torej dvignil na okoli 43,7 EUR na 100 kilogramov. Sicer bi se do 1. marca 2000 znesek določene varščine, določene za sladkor, za katerega se uporablja skupna ureditev kumulacije porekla ES/ČDO, dvignil na 0,3 ECU na 100 kilogramov. Po mnenju nizozemske vlade naj bi bila na podlagi člena 8(1) Uredbe Komisije (ES) št. 1464/95 z dne 27. junija 1995 o posebnih podrobnih pravilih za uporabo sistema uvoznih in izvoznih dovoljenj v sektorju sladkorja (UL L 144, str. 14) prav tako določena varščina, ki se uvede za sladkor z izvorom v državah AKP in tretjih državah, na 0,3 ECU na 100 kilogramov.
- 87 Nizozemska vlada torej meni, da je znesek varščine, določene v členu 3(3) Uredbe št. 2553/97, nesorazmeren glede na znesek varščine, ki se uvede za uvoz sladkorja z izvorom v državah AKP in tretjih državah.

- 88 Komisija najprej odgovarja, da se položaj ČDO razlikuje od položaja držav AKP in tretjih držav, saj se sladkor v ČDO ne proizvaja. Pravilo kumulacije porekla, na podlagi katerega ČDO zdaj izvažajo sladkor in mešanice sladkorja v Skupnost, naj ne bi bilo zajeto v sporazumih, sklenjenih z državami AKP in drugimi tretjimi državami. V teh okoliščinah naj navedena vlada ne bi mogla veljavno zatrjevati, da omejitev mehanizma kumulacije porekla škoduje privilegiranemu položaju, ki ga v primerjavi z državami AKP in tretjimi državami uživajo ČDO.
- 89 Komisija nato poudarja, da ji okoliščine niso dopuščale poglobljene analize posledic, ki bi jih imele določitev kvot za uvoz iz ČDO za gospodarstvo teh držav in za obravnavano industrijo. Študija, ki jo je v zvezi s tem predmetom naročila, bi ji morala omogočiti predložitev predloga Svetu za trajno uredbo na tem področju.
- 90 Komisija prav tako zatrjuje, da ima zmanjšanje Skupnostnih proizvodnih kvot resne posledice za gospodarske subjekte v Skupnosti, torej je omejen le uvoz sladkorja, upravičenega do kumulacije porekla. Še več, čeprav ČDO ne proizvajajo sladkorja, je kvota, določena na letni osnovi 5726 ton, dvakrat večja od kvote, določene s Sklepom 97/803 za uvoz sladkorja, za katerega velja ureditev kumulacije porekla v AKP/ČDO, in ki je Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Emesa Sugar ni štelo za nezakonito.
- 91 Končno, kar zadeva uporabljanje člena 3(3) Uredbe št. 2553/97, Komisija poudarja, da je namen varščine, določene s to določbo, narediti uvoz količine, ki je predmet vloge, učinkovit, in se tako izogniti špekulativnim zahtevam za potrdila. Ta razlog naj bi upravičeval razliko med to varščino in varščino, ki je določena za uvoz sladkorja z izvorom v državah AKP in tretjih državah.

- 92 Španska vlada v bistvenem povzema argumentacijo Komisije. Zatrjuje predvsem, da dejstvo, da Sklep ČDO sam določa možnost sprejemanja zaščitnih ukrepov, potrjuje skladnost spornih ukrepov z ureditvijo pridružitve ČDO.

Presoja Sodišča

- 93 Na podlagi člena 109(2) Sklepa ČDO:

„[...]se] mora najprej izbrati ukrep[e], ki bi najmanj motili delovanje pridružitve in Skupnosti. Ti ukrepi se lahko omejijo samo na tisto, kar je nujno potrebno za odpravo nastalih težav.“

- 94 V obravnavanem primeru je člen 1 izpodbijane uredbe uvoz sladkorja in mešanic s kumulacijo porekla v ES/ČDO za odpravo nastalih težav na trgu Skupnosti omejil na največjo količino 4484 ton za obravnavano obdobje. Iz osme uvodne izjave navedene uredbe izhaja, da ta številka pomeni „vsoto najvišjih letnih količin uvoza zadevnih proizvodov v zadnjih treh letih pred letom 1999, v katerem je uvoz eksponentno naraščal.“

- 95 Prvič, kar zadeva trditev, ki izhaja iz nespoštovanja preferencialnega statusa, do katerega je v primerjavi s sladkorjem z izvorom v državah AKP upravičen sladkor s

poreklom v ČDO, je dovolj ugotoviti, da člen 109 Sklepa ČDO jasno določa možnost Komisije, da v razmerah, na katere se nanaša, sprejme zaščitne ukrepe. Dejstvo, da je Komisija sprejela tak ukrep glede določenih proizvodov s poreklom iz ČDO, ne more vzbuditi dvoma o preferencialnem statusu, ki ga na podlagi člena 101(1) Sklepa ČDO uživajo proizvodi s poreklom v teh državah. Zaščitni ukrep je pravzaprav po naravi izjemen in začasen.

- 96 Še več, v obravnavanem primeru se, tako kot je poudarilo Sodišče prve stopnje v točki 205 svoje zgoraj navedene sodbe Rica Foods in drugi proti Komisiji, izpodbijana uredba nanaša le na sladkor in mešanice, uvožene v okviru ureditve kumulacije porekla v ES/ČDO, medtem ko za uvoz sladkorja s poreklom iz ČDO po splošnih pravilih o poreklu, če bi taka proizvodnja obstajala, ni bila določena nobena zgornja meja.
- 97 Posledično je treba prvi del drugega tožbenega razloga zavrniti.
- 98 Drugič, v zvezi s trditvijo, ki izhaja iz kršitve obveznosti predhodnega obveščanja o negativnih posledicah, ki bi jih lahko imel zaščitni ukrep na gospodarstvo prizadete ČDO in zainteresirana podjetja, je treba ugotoviti, da so bile takrat, ko je bila sprejeta izpodbijana uredba, glede pogojev za uvoz sladkorja z izvorom v nizozemskih Antilih in Arubi, že vložene tožbe tako pri Sodišču kot pri Sodišču prve stopnje (v zvezi z isto problematiko glej predvsem zgoraj navedeno sodbo Emesa Sugar, za uvoz sladkorja s kumulacijo porekla v AKP/ČDO; zgoraj navedeno sodbo Nizozemska proti Komisiji, C-26/00, in sodbo z dne 17. januarja 2002 v zadevi Rica Foods proti Komisiji, T-47/00, Recueil, str. II-113, kar zadeva uvoz sladkorja s kumulacijo porekla v ES/ČDO). Poleg tega, tako kot izhaja iz točk 28 do 30 zgoraj navedene sodbe Nizozemska proti Komisiji, C-26/00, je pred sprejetjem Uredbe št. 2423/1999 med Komisijo, Kraljevino Nizozemsko in drugimi državami članicami potekalo usklajevanje, v katerem se je moralo razpravljati tudi o gospodarskih posledicah predvidenega zaščitnega ukrepa.

- 99 Iz vsega zgoraj navedenega sledi, da je bila Komisija, ko je predvidela sprejetje izpodbijane uredbe, seznanjena s posebnim položajem nizozemskih Antioiv in Arube, in da je tako lahko ocenila vpliv zadnjega na gospodarstvo prizadetih ČDO in položaj zainteresiranih podjetij.
- 100 Posledično je treba drugi del drugega tožbenega razloga zavrni.
- 101 Tretjič, kar zadeva zatrjevano možnost zatekanja k primernejšemu in manj omejujočemu ukrepu od ukrepa, določenega z izpodbijano uredbo, za doseg ciljev, ki si jih je zastavila Komisija, tako kot določitev najnižje prodajne cene, je treba opozoriti, da načelo sorazmernosti, ki je eno izmed temeljnih načel prava Skupnosti, zahteva, da akti Skupnosti ne prestopijo meje tistega, kar je primerno in potrebno za uresničitev legitimnih ciljev, ki jih ima obravnavana ureditev, pri tem pa velja, da je treba takrat, ko je mogoče izbrati med več ponujenimi primernimi ukrepi, izbrati tistega, ki je najmanj omejujoč, in da povzročene neprijetnosti ne smejo biti čezmerne glede na zastavljene cilje (sodbi z dne 13. novembra 1990 v zadevi Fedesa in drugi, C-331/88, Recueil, str. I 4023, točka 13, in z dne 5. oktobra 1994 v združenih zadevah Crispoltoni in drugi, C-133/93, C-300/93 in C-362/93, Recueil, str. I 4863, točka 41; zgoraj navedena sodba Antillean Rice Mills in drugi proti Komisiji, točka 52, in sodba z dne 12. julija 2001 v zadevi Jippes in drugi, C-189/01, Recueil, str. I-5689, točka 81).
- 102 Kar zadeva sodni nadzor spoštovanja tega načela, lahko na veljavnost takega ukrepa glede na široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, ki ga ima predvsem Komisija na področju zaščitnih ukrepov, vpliva le očitna neprimernost na tem področju sprejetega ukrepa v primerjavi s ciljem, ki ga ima pristojna institucija (v tem smislu glej predvsem zgoraj navedeno sodbo Nizozemska proti Svetu, C-301/97, točka 135 in navedena sodna praksa).

- 103 Tako Sodišču v tem primeru ni treba preverjati, ali je določba, ki jo je sprejela Komisija, edini ali najboljši ukrep, ki ga je bilo mogoče sprejeti, pač pa le, ali je bil očitno neprimeren.
- 104 Sicer pa nizozemska vlada v tem pogledu ni predložila dokaza, da je bila omejitev na 4848 ton sladkorja s kumulacijo porekla, ki bi ga bilo mogoče prostega carinskih dajatev uvoziti v Skupnost v obdobju, za katerega je veljala izpodbijana uredba, očitno neprimerna za uresničitev zastavljenega cilja.
- 105 Posledično je treba tretji del drugega tožbenega razloga zavrni.
- 106 Nazadnje je treba opozoriti, kar zadeva izpodbijanje veljavnosti člena 2(2) izpodbijane uredbe, da je bil cilj, ki ga je Komisija pri tem imela, da je za uvoz sladkorja s kumulacijo porekla v ES/ČDO določila varščino v višjem znesku, tako kot je poudarila, izogniti se špekulativnemu obnašanju.
- 107 Taka varščina podjetij, ki so se resnično zanimala za možnost izvoza sladkorja v Skupnost, ne bi prikrajšala. Pravzaprav, če se mora znesek varščine zagotovo plačati za pridobitev uvoznega potrdila, se le-ta podjetju povrne, če se uvoz izvede (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo Nizozemska proti Svetu, C-110/97, točka 132).

- 108 V teh okoliščinah ni dokazano, da je bil sporni ukrep očitno neprimeren oziroma prekomeren za dosego cilja Komisije.
- 109 Ker tudi četrtemu delu ni mogoče pritrditi, je treba drugi tožbeni razlog v celoti zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: zloraba pooblastil

Trditve strank

- 110 V svojem tretjem tožbenem razlogu nizozemska vlada Komisiji očita, da je hotela določiti omejitve za uvoz sladkorja, za katerega velja ureditev kumulacije porekla ES/ČDO, ki jih Svet ob naslednjih spremembah Sklepa ČDO kljub temu ni določil.
- 111 Člen 109 Sklepa ČDO Komisiji sicer ne podeljuje diskrecijske pravice za popravljanje oziroma dopolnjevanje odločitve Sveta, če so posledice zadnje, določene ali samo predvidene, nastale pozneje. Ta argumentacija naj bi bila poleg tega toliko bolj upoštevna, ker je v obravnavanem primeru Svet ob podaljšanju Sklepa 91/482 opustil sprejetje ukrepov, ki se nanašajo na sladkor s kumulacijo porekla v ES/ČDO in mešanic.

- 112 Komisija odgovarja, da Sodišče prve stopnje v svoji sodbi z dne 10. februarja 2000 v združenih zadevah *Nederlandse Antillen proti Komisiji* (T-32/98 in T-41/98, Recueil, str. II-201), ni štelo, da je zlorabila svoje pooblastilo.
- 113 Španska vlada meni, da Kraljevina Nizozemska ni predložila nobene take navedbe, s katero bi dokazala, da izpodbijana uredba ne bi bila sprejeta zaradi izogibanja poslabšanju sektorja sladkorja v Skupnosti.

Presoja Sodišča

- 114 V skladu s sodno prakso Sodišča zlorabo oblasti predstavlja dejstvo, da institucija svoje pristojnosti izvršuje z izključnim oziroma najmanj odločilnim namenom doseči cilje, drugačne od tistih, na katere se sklicuje, oziroma obiti postopek, ki je v Pogodbi posebej predviden za odvrčanje okoliščin posebnega primera (glej predvsem sodbe z dne 12. novembra 1996 v zadevi *Združeno kraljestvo proti Svetu*, C-84/94, Recueil, str. I-5755, točka 69, in z dne 14. maja 1998 v zadevi *Windpark Groothusen proti Komisiji*, C-48/96 P, Recueil str. I-2873, točka 52).
- 115 V obravnavanem primeru iz presoje prvega tožbenega razloga izhaja, da je Komisija lahko upravičeno štela, da uvoz sladkorja s kumulacijo porekla v ES/ČDO pomeni „težave“ v smislu člena 109(1) Sklepa ČDO, ki grozijo, da bodo povzročile motnje delovanja skupne organizacije trga sladkorja.

116 Poleg tega nizozemska vlada ni predložila nobene navedbe, iz katere bi izhajalo, da izpodbijana uredba ni bila sprejeta zaradi odprave ugotovljenih motenj oziroma zato, da bi se izognili še resnejšim motnjam na trgu sladkorja v Skupnosti. V tem pogledu preprosto dejstvo, da je Svet v členu 108 Sklepa ČDO določil količinsko omejitev za sladkor s poreklom iz AKP/ČDO, v ničemer ne vpliva na pooblastilo Komisije, ki izhaja iz člena 109(1) Sklepa ČDO, da sprejme potrebne zaščitne ukrepe v zvezi s sladkorjem oziroma vsakim drugim proizvodom z izvorom v ČDO, če so za sprejetje takih ukrepov izpolnjeni vsi pogoji.

117 Zato je treba zavrniti tudi tretji tožbeni razlog.

Četrty tožbeni razlog: kršitev obveznosti obrazložitve

Trditve strank

118 S svojim četrtyim tožbenim razlogom nizozemska vlada zatrjuje, da v izpodbijani uredbi ni nobene obrazložitve:

— razlogov, zaradi katerih je Komisija ocenila kot potrebno, da od 1. oktobra 2000 podaljša zaščitne ukrepe, uvedene z Uredbo št. 465/2000;

- 120 Komisija nasprotno meni, da obrazložitev izpodbijane uredbe izpolnjuje zahteve, ki jih določa sodna praksa, saj se iz nje jasno vidi razlogovanje, ki mu je avtor akta sledil. Sodna praksa naj ne bi zahtevala, da Komisija obrazloži razloge, zaradi katerih je sprejela ukrep, ki je bil drugačen od ukrepa, sprejetega nekaj mesecev prej. Preambula uredbe naj bi v vsakem primeru podajala razlog za spremembo usmeritve.
- 121 Španska vlada zagovarja enako stališče kot Komisija. Dodaja, da se lahko v skladu s sodno prakso Sodišča pri aktu splošne veljave, kot v obravnavanem primeru, obrazložitev omeji na podajanje, prvič, celotnega položaja, ki je pripeljal do njegovega sprejetja, in drugič, na splošne cilje, ki jih njegov avtor namerava doseči. Če je iz izpodbijanega akta jasen cilj, ki ga ima zadevna institucija, bi bilo pretirano zahtevati posebno obrazložitev različnih izvedenih tehničnih izbir. Tako stališče naj bi bilo še toliko bolj utemeljeno, ker imajo v tej zadevi institucije Skupnosti, kar zadeva izbiro potrebnih ukrepov za izvrševanje zapletene politike, na voljo široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku.

Presoja Sodišča

- 122 Treba je opozoriti, da mora biti v skladu z ustaljeno sodno prakso obrazložitev, ki se zahteva v členu 253 ES, prirejena obravnavanemu aktu in da mora biti razlogovanje, ki mu je institucija, avtor akta, sledila, izraženo na jasen in nedvoumen način, tako da se stranke lahko seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da lahko sodstvo Skupnosti izvršuje svoj nadzor. Ne zahteva pa se, da obrazložitev pojasni vse upoštevne dejanske in pravne elemente v ukrepu, kjer je treba vprašanje, ali je obrazložitev posameznega akta v skladu z zahtevami iz člena 253 ES, presoditi ne samo glede na njegovo besedilo, pač pa tudi glede na njegov kontekst, tako kot tudi

glede na celoto pravnih pravil, ki urejajo zadevno področje (glej predvsem sodbi z dne 4. februarja 1997 v združenih zadevah Belgija in Nemčija proti Komisiji, C 9/95, C-23/95 in C-156/95, Recueil, str. I 645, točka 44, in z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63).

123 Treba je ugotoviti, da je v prvih sedmih uvodnih izjavah Komisija obrazložila težave, ki so se pojavile na trgu sladkorja v Skupnosti, razloge, zakaj lahko te težave povzročijo poslabšanje delovanja skupne ureditve trga in škodljive posledice za Skupnostne proizvajalce, upošteva znižanje proizvodnih kvot v vmesnem času. Poleg tega je ta institucija v deveti uvodni izjavi navedene uredbe, v celoti ponovljeni v točki 96 te sodbe, ponudila razloge, ki so jo vodili do določitve spornih kvot.

124 V teh okoliščinah je v nasprotju s tem, kar zatrjuje nizozemska vlada, iz izpodbijane uredbe jasno in nedvoumno razlogovanje, ki mu je sledila Komisija, tako da je zainteresiranim omogočila, da se seznanijo z razlogi, ki upravičujejo sprejete ukrepe, in Sodišču omogočila izvajanje sodnega nadzora, tako kot sledi iz presoje prejšnjih tožbenih razlogov. Poleg tega je bila Kraljevina Nizozemska tesno povezana s postopkom nastajanja izpodbijane uredbe.

125 Ker tudi četrtemu tožbenemu razlogu ni mogoče pritrditi, je treba tožbo zavrniti.

Stroški

¹²⁶ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglášeni. Komisija je predlagala, naj se Kraljevini Nizozemski naloži plačilo stroškov, in ker ta s tožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov. V skladu s členom 69(4) tega poslovnika Kraljevina Španija nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) rásodilo:

- 1. Tožba se zavrne.**
- 2. Kraljevini Nizozemski se naloži plačilo stroškov.**
- 3. Kraljevina Španija nosi svoje stroške.**

Podpisi: